

శ్రీ గణేశాయ నమః.

(28)

అంగ శృంగారము.

ఇది

(28)

భగవత్కవి మునుంబనకసింహాచార్యస్వా
మిగారిచే రచియింపబడి మండపా
క నీతారామస్వామిగారిచే
ముద్రితంబయ్యెను.

160/3-14

తెలుగులో నిట్టికవనము యిదివరలో ప్రట్టలేదు
ఇక ప్రట్టబోదు.

(మొదటికూర్పు 200)

— 0 —

విజయనగరం

SL No. 836

SL No. 7444.

శ్రీ వేదవ్యాస మహాకవికాలలో అచ్చుబడినది.

1914

అ

క క క క

అంగశృంగారము

:- మదనగోళాల ధ్యానము :-

అంశ శబాశే పుష్పవళి! శ్చైతేనచాపరథాంగపాంచజ!
 నన్దికిరిషత్కురాబ్జుని సుధాఫంబింబ నివిష్టలోక భా!
 దింకః పేజలంబి కరితామింసద్వితీయండు నిస్ఫుట!
 త్కంకుమన్ద్యఃగ్రహుడు గోపకుమారు! దుమమ్ముబోవుతగా

తననర్వోన్నతిజహ్మగా తనద్రుకోధబాంటిరుదుండుగా!
 తనకారుణ్యము భామగాబాడకుగా- దైత్యోయారా
 మకి!త్యచూపంబుగ- నెద్దిగొంచునుతు జేయంబోలుం
 చుంకః! తనశృంగారముగానరాదుతునిగా చాశేసేనే
 దేవునిన్!

చక్కనిదంపతులమిగుల చక్కనిపుత్రుని గాంచిరంచు సర్
 దిక్కులకెక్కకీర్తి విబుధీవదనం బురుహావత్సర!
 దృక్కలరావషేషుర శిశువమ్మదూక్షులనే కుమారులుచే!
 చక్కరనింజిజోదతడు సర్వభుంబులొసంగిజోపుతః!3

మగువలనకావలయును

సాగనువ్యర్థించెనృహరి. మగహాభరిగి

మగవానికి మగువలెగా

తగులమికింబట్లుమనసు దనియగవిమడిర

చం॥ అరవిందాస్తుడ పారవీర్యుడ జతుం- డాత్మంతికానందని-
భారసంపూర్ణవిభూతి అద్భుతరత్న- ప్రాశస్త్యమిదిదిహో॥
త్కరమాత్మ్యమును సుఖకొందు విలసత్పాశంకుక పోల్లన-
త్కరకంజాతుడుకామ బేళుడివివేటకవిన్నిజోమన్మయి॥ ౧

చం॥ వశమశతైలనగుమన- పరికములంగడు దిద్దితీర్చినన్
తరుణియచిత్రకేశములు- తామ్రకయించుక లొంగకింకవం॥
కరగతులన్నిజూపినను- గానిగంగన కంటికింపులై॥
మెరసెననంగుడేలు తలమీదటివారిల తద్విలప్పనన్గె

౨॥ చీకటిమింగిచిక్కెడు- ని నీకలి నూటికప్పు న్నదేవుడుట॥
గాకితదాగుభావమొలక గంచనిమామల మామమరవే॥
రేమహారిజేసవిధి- లేబవలట్లొనరి చెనిద్ది య॥
చీకటిచెచ్చెరన్ మిగుల జేరివిధించివహావిభారయన్॥ ౨

౩॥ కలువలరేవిధాకకు చె- కాచెకలైయరుల ద్రికందరా
వలులనుమంగ గాంచివిధివానికి కల్వలరేనితోగడున్॥
చెలిమిఘటించజోలునటు పేయనిచో చెలిమోముపిరియిక్కు
లుపలరేనితోగలయ॥ గాగలవొక్తొక చాంధికారమిదే॥ ౩॥

తరుణిశరంబునందిడిల తాంతములంగడు పూజజేసినం॥
గురులునిబాధనంబెడలి- కోమలికోమలపాదపాఞ్చకాలం॥
బారలు- తమామయాత్మలకు- భూరివదంబునాకి వృషదబ్బినన్॥

దొరుగ ప్రపూర్య వానసలు- తోచినయట్లునటంతురక్షరణ్ ।

మ॥ త్రిజగత్స్నేహనిరంతరప్లుతః- దీపించువిక్కల్కిచే॥
 త్రిజగద్దీపము వెట్టితిద్దనకచ- శ్రీకజబలంబంబుధి॥
 ప్రజమాకాశమునిండి చందునిభాంబులశంకించి ఎం ।
 కజగభూండదివేరెభో కడుగుకేగ న్వేగ నాసించె బా॥ ౧॥

సీ॥ జీలాడునిబిడేంద్ర నీలచక్రసహస్ర॥
 మూలికామంజరీ జాలమనగ॥
 జూపట్టునిధిమంజు జూవగానిర్మించు॥
 కూటచూడకి పించగుచ్చమనగ॥
 కాదుగ్రన్యూధాత కాటుకల్ వషింప॥
 గల్పించుశంబరీ ఘనమనగ॥
 గజపల్లుతిరిగి సంగ్రాహిగ శృంగార॥
 మోహపరిత్యేవ భోచ్చయమనగ॥

గీ॥ నలరుచిరస్మృత్యైవ సుఖంబు యప్రపంచ॥
 జరణరూపోహనశ్రయా నహవిరించి॥
 పరికలితనూత్నఃకథు లిల్లుపంచమనగ॥
 పరతమమునైన దరుమునా త్తరుణిమరుము॥ ౨॥

గీ॥ కాంతిథాలాశమై మోముగలసిమెలగ॥
 ముంగుడులుమాటికెటునటు- మొగముబెట్టు॥
 నెన్నరాశోపిత స్నేహమెన్నడైన॥
 సహజకుటిలత మాన్వగాజులనొక్కొ॥ ౩॥

ఉ॥ రాకకునిండి గ్రిక్కిరియురాజుకళర్ సతిపక్షపున్నశర్॥
 కైకొనితేర మేటులిడి కంజభవుండలివేణిమోముగా॥
 జేకొనిసేయబోయిటు సేయనిచో నమితామృతోద్వలా॥

కాకరహుటయెట్టులనదధాము లయ్యమరాదసశ్రీః॥

చ॥ కలయగనీయకాదు చెలికన్నుల నివ్వరుజేరినీయి!
గ్గలవ్రవిరాళిమించ దెజగంబనినాసిక నడ్లుబెట్టక!
ములువిరహార్తిచే మనసునుచ్చిదరిన్ శ్రుతినిమ్మకూపమూర్!
గలుగుటనందుగూలజన గావిధిమాన్వేదిరాన హుంకృతి॥౧౯॥

చ॥ కుపలయమీననానినుహ కోటులచూపునీ గుడేరిపై!
గనయగంబంబున నగంబులకెక్కెన్ నీవ్వేనందెనుల!
చెవులజడంగలంబడకచేడియ భాచనపునెవరమున్!
చెవినుగల్వదీముగొని- చేరువజేచి- గ్రసించు నేమనఁగారం॥

మ॥ అరుంజెక్కెలు ప్రవృత్తికొనులికి మేళుచున్నాడు యచ్చవి
చ్చలవారాళికి మాండ్లిక శయముజై- సక్కెన్గనాల్ సేస్తులై
పెలుచనధూమణ మాయననభావై- పెన్దులియలిబుకకివో!
లలనల్వ ప్రతిబింబసేతర ప్రటోల్లానంబుకీపించగల॥ ౧౦॥

చ॥ ద్రిమ్మనిపువ్వుబువ్వులను తేనియలా నెను తేలిభాంతిజం!
జమ్మనికొమ్మనాన జొంజూచిన నాసికచీరించిలే!
తుమ్మదసుమ్మెదదొలగు- దూరకునే నువుబువ్వుగానవక!
గ్రమ్మరవాణినవ్వె- నదిగమ్మనితమ్మెదనక విధాతయు॥ ౧౧॥

మ॥ చెలికన్నుంగవకర్ణశుక్తికల సుశ్రీవైఖరున్! సైవశేకలుకమా
టికి- రంధ్రమూర్ వెతుకగా నక్కర్ణమూర్ దానిచెంతలగిన్నక
కొనలెరజేతెయసి గోతంబ్రదోయనుంకింప నీకలహం
దేనిబాయనీచ్చుకనులక ఘ్రాణంబలిస్సిగర్త॥ ౧౨॥

మ॥ ననుజొలండలపోయెనే తలక్రిందంగూలగానెనిన॥

శనిబద్ధైతలపుష్పమా యెరుగవా చాంకేయమట్లయ్యెనా
 జెవయంబాస్వమలంబులో వెలియిడోకేవలంకా భృంగరా
 జనినవుంజెలినానయాత్మ శిఖరపాళలంచి ముత్తాచ్చుఁగా ౧౪

చ1 చలియకనురకటారి జగిజిమ్మగనాసకనైకనాళిఁగా
 నలికనుబాకునేయగ ఘవంబయి యుప్పెయకొప్పుచ్చరిమూర్
 లలకొనివోయకన్యమలు భుక్కుపొత్తులు పేయిదాయనా
 ట్లలవడుభామమామా వయినంచుక శంకుడు జుగ్గుంకెడ ౧౫

చ1 పెనుసరిగుంపురాత్రి యయిపలపు వహించుముఖేదుదీధిఁగా
 దసియచుద్యకృకంబులు-లేద్దనుహెచ్చగలుబ్బజక్కవర్
 గనియెడయంగలక పెనగించుమూర్తికలర కెరవం
 బువగడువశులొల్కగనిహరికృపకృపిమ్మమ న్నెహొంబు ౧౬

కం1 మదమడను రాగడుగఁము
 హృదయంబునగిట్టి బురుజులెత్తెనుచగలిగా
 మదిలెమ్మణకప్పయిగను
 డదెముక్తాహార ఫేయమమదువి భృతము ౧౭

కం1 మరునిట్టుచుంతయు గమి
 లరుణిభుజాయగళియరుణతరమ్మదుకరలా
 నురవములు ముఖఫలములు
 స్ఫురదంగుళులందుదోరెములు బయలయ్యెగా ౧౮

ఉ1 ఏదగునుల్కులంబగములన్నియు శాచితివంచుమిచ్చియో
 యెదిటికైదునై టుమరి యెదుమరై దులంతానివానినా
 భోదితసారహీరనఖిరోజ్యలితాంగులిపుష్పబాణములే
 పూదోపజోదుకచ్చెపిధి పూవియండికనేమిసేయినో ౧౯

ఉ1 నెలదిగిరోజనూక్య నుతజేసికగ్మంగి నిలంబబింబచు

శ్చులిపహ నక్కిరేపడుముఖాః పంచావరింపమచ్చియన్
 కలబడపులం గోదమపసమతి గోరెనద్యశ్శసిద్ధితా
 వొలగను పట్టదునియతిదోద్ధడిదేవుడమగ్రహించివన్ ॥ ౨౦ ॥

చ॥ నడమనువచ్చి పొచ్చితను నాతిచనుంగవకిండునేయన్ గా
 పడుములుకావలెగడి నాభియ కలలున మూలనాడగా
 గడిమినిరోమనెగతి కాలునాకై కొనియెత్తి విడదగా
 నడంగనందోపంగ కులతంగచనుంగవజ్జురంబుగన్ ॥ ౨౧ ॥

ది॥ నాతిముఖాభరణ నెరచి నాభివిలంబునమాగుచుటల్
 స్ఫీతకుచోగ్వరాధరచి జ్వందిలవ న్వెర పెల్లదీపగా
 మెతకుబోలెనప్పమిగ మిడికిబుగ్గొనెరోమరాజవి
 భక్తిగకాత్మ జ్ఞానదుసియినదింబుగనిచ్చయించుటన్ ॥ ౨౨ ॥

చ॥ గురుకుచభారమున్నదను గూరతనూరునెత్తికెత్తె
 ద్భరమునగుందిగుంది ఎసెతామణిమధ్య మద్యప్రినిస్పృశికా
 సురుదిరరోమరాజితలబాపెచోపలు బెట్టిదిక్కులంబుర చెను
 లేక జాడగనుపట్టదికంచును నాభిజొచ్చెనో ॥ ౨౩ ॥

చ॥ కడళిరమ్యములై న యూరులిగుప్రక్కండగర కస్వర్ణసం
 వదతోగుప్త తినొప్పుతజ్జఘనభూమద్యంబునన్ రాణికా
 శ్చదమానమడుమేలియంతిపుర మొప్పు పైపయ్య మేఖలం
 గదియందీపినితంబమిగువంగసాగెఘంటాశాతన్ ॥ ౨౪ ॥

చ॥ జామగవదోనులెక్కి రతిపూచిలతుండునుకాంతివారిధిన్
 దెమలిచిమాహాజాలవిధి దిసినలంతుక వేత్తమీనముల్
 దనుగవజోనులందిడినాదంబునరా నెరిరేయినాపకం
 ఇముగొడివెల్లకేరినిమానకనిల్చిదోమలంబుధిన్ ॥ ౨౫ ॥

శ్చ॥ ముంగలవేల్పునుత్తియన్మమోసినమంబుగనొక్కుజెందెని

మొత్తం రోష్ నిటులంకకువంతగుదానిదామీ
 నమరేఖనధరంబిదెమాదకావమంతగల్గియున్.
 పయితినాధుదంతహత్తిసైచునవంగుని మాయయెట్లకో. ౨౬

ఉ ముంగల వేలిమాక్త కను ముట్టకుమాద్దుగొపంగ రాకుక.
 న్నుంగి ఎజామపన్న నుదిమాత్కను మోహమునాప లేక క.
 మ్నుంగవ ద్దు గానిమనోహర కాంతి తెరంపుటిం చిమా.
 ధ్రుంగొన మద్దులొక్క దువిన్న ప్పరిమానె మోవిమాటిన్. ౨౭

చ 1 బలుమెరుగిచ్చివజ్రముల పల్కరునకరచియించిమంచితం
 వలినునాన్కాచాచ్చినిభాతేమువదికానుభోదరంబవం
 జెలగుపహళి పెరిసిడి చెన్నగునోష్ఠపుటంబులందుబె
 య్తొలచుకుటొదెమీలవృథ మోష్ఠపుటోన్నతమన్యకోటిగన్. ౨౮

క 1 చక్కరచిలమునుచునవి
 చోష్ఠపుటలను విచున్న జాపట్టుఫలం
 చిక్కలికి కలికిచిటుకిము
 వక్కటదలపోసివీశేమై నేలబడెన్. ౨౯

చ 1 జగితప్రమాదారాశి చెలి జేసియెరుగవకుండనోష్ఠశన్.
 మిగిలినయెద్దిమోహభరణిద్వయిబెట్టి వ్యాదంతరంబునన్.
 తిగిచెవిథారిమూడుడల బందము దూరుదుచోటులేమై
 కగయగ్రోయగావరుసనిలిచనుంగప హెచ్చజొచ్చెజో. 30

చ 1 కలిగినశంబులో నమరకై లొలుదొల నెవర్వమెత్తి ప్పూ.
 గిలలనకరంబ్బి వరికిందిననాత్మకులమిమీదామి.
 దులుగననేక వర్ణములు దొందెంబెట్టుగానాకంబెల్లని
 ట్లలవటబెట్టిపెట్టికలక్కటనాత్మతెందకేబడెన్. 3౧

ఉ 1 అతిమధురస్వరంజుగల దండుననత్త మమాడునేను.

శ్రీవారికలకొమ్మగృతరథాంకృతికంబదిమన్మథుడు
 రుతహరిపూగీర్తిరుమనోదులచేసధమంబుజాడు
 చేరివగళంబుజావువధమాంతరిమంతరగతిరేలన్ 32

44 మగువకవావైవలసమావతనోప్పుమెరుంగకొప్పుగు
 బృగవయునిట్టింపుగొనబాలెనుకృష్ణునిచెలంగునై
 యగవరచున్ సుమాధ్యయినునాద్యయిని దమునర్పుమోక్తిదన్
 మగుడకమయమాధ్యమికనుయదుమాదగుదుభైరవబుగ్గ 33

51 నీలుచెల్లకృంగారినిధిశ్రేష్ఠమృదులాంగి
 చంద్రునిస్వమునీయునిభయము
 కరుణించుచెలికనుల్ కర్ణశ్రుతిములపై
 బిపురన్నరొద్దిలబుజుమహాబాగు
 పెనువీరమువకంబదిసిరికినీయునుచును
 పృథ్వీదృగ్భయ నులదగుచును
 సానులంభజబీభత్సప్రహేళము
 ప్రత్యేగమిద్దులప్రకృతిమంబు
 ఇతరనిర్వేదమునరించు నరివయూర్తి
 నవరసావతపూర్తివిస్మయమందె
 గాకనింకొక్కచోనట్లుగానబడదు
 హరిజగన్మోహసయావమందుడక్క 34

52 కపులచ్చయవడధగవ
 త్కవియునతికచవ్రధృతివదద్యయికనుక
 వవనవగతివర్ణించెను
 చెపులకుపండువుగనంగళంగారంబు

10311

